

Međunarodni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja

Škola za dizajn tekstil i kože
Februar 2021

Psihološkinja Azra Huseinović

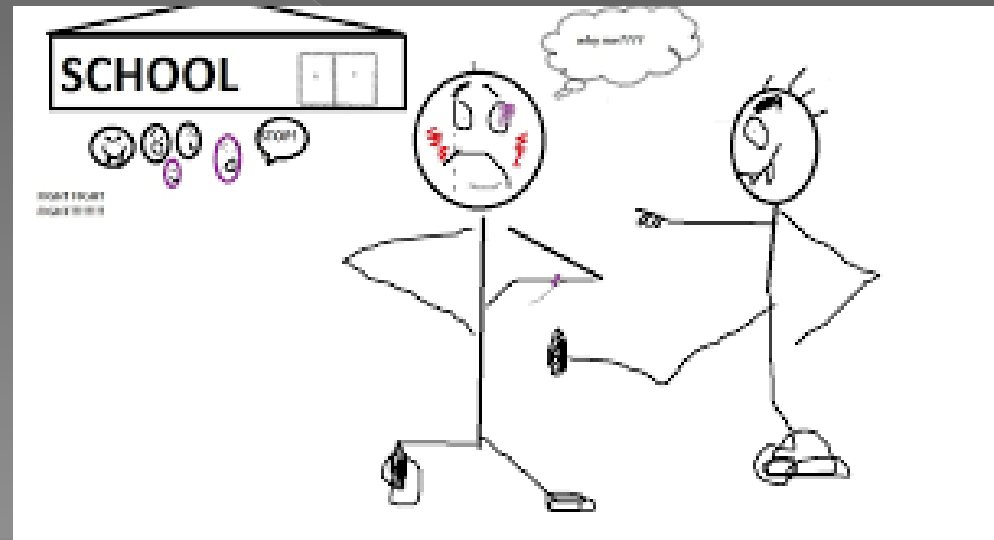
Priča o danu rozih majica

- Poslednje srede u februaru, širom sveta se obeležava Dan borbe protiv vršnjačkog nasilja
- 2007.god. kanadski učenik Čarls MekNil u školu je došao sa roze majicom na sebi u znak podrške majci oboleloj od karcinoma dojke

Definicija nasilja

- Pod nasiljem i zlostavljanjem podrazumeva se svaki oblik jedanput učinjenog, odnosno ponavljanog verbalnog ili neverbalnog ponašanja koje ima za posledicu stvarno ili potencijalno ugrožavanje zdravlja, razvoja i dostojanstva ličnosti deteta i učenika.
- Nasilje socijalni fenomen (pojava) – **PROBLEM** u međuljudskim odnosima.

Vrste nasilja

- **Fizičko nasilje** je ponašanje koje može da dovede do potencijalnog ili stvarnog telesnog povređivanja
- **Psihičko nasilje** je ponašanje koje dovodi do trenutnog ili trajnog ugrožavanja psihičkog i emocionalnog zdravlja i dostojanstva.
- **Socijalno nasilje** i zlostavljanje je ponašanje kojim se učenik isključuje iz grupe vršnjaka, odvaja od drugih - izopštava
- **Digitalno nasilje** i zlostavljanje svaki oblik nasilja koje nastaje upotrebom digitalnih tehnologija s ciljem da se druga osoba uznemiri, povredi, ponizi i da joj se nanese šteta.
- **Seksualno nasilje** i zlostavljanje je ponašanje kojim se dete seksualno uznemirava, navodi ili primoravana učešće u seksualnim aktivnostima koje ne želi.
- **Rodno zasnovano nasilje** odnosi se na oblike nasilja u kojima su faktor rizika pol, rod ili seksualna orijentacija.

DIGITALNO NASILJE

- Tokom poslednje dve decenije, internet i digitalna tehnologija postali su sastavni deo života ljudi širom sveta.
- 2% u 1997. godini porastao na približno 40% u 2014. godini.
- Krajem 2015. godine skoro polovina svetske populacije (više od 3 milijarde ljudi) treba ima pristup internetu.
- Među korisnicima interneta, na globalnom nivou, nalazi se trećina onih koji su mlađi od 18 godina.

**Мобилни телефон има 94% основаца
и 99% средњошколаца.**

**Приступ интернету има 89% основаца
и 92% средњошколаца.**

**Укупно 62% основаца и 84% средњошколаца
изложило је себе неком од ризика на интернету.**

**Дигитално насиље доживело је 37% основаца
и 66% средњошколаца.**

**Укупно 22% основаца и 30% средњошколаца
видело је или чуло да њихови вршњаци/киње
трпе дигитално насиље.**

- Digitalno nasilje i zlostavljanje svaki oblik nasilja koje nastaje upotrebom digitalnih tehnologija s ciljem da se druga osoba uznemiri, povredi, ponizi i da joj se nanese šteta

- Osim termina digitalno nasilje, u literaturi se sreću i drugi srodni termini: elektronsko nasilje, nasilje na internetu, onlajn nasilje, sajber nasilje.

- Digitalno nasilje može se vršiti direktno ili indirektno, uplitanjem drugih osoba u vršenje nasilne aktivnosti, sa ili bez njihovog znanja (npr. u ime neke osobe, sa njene adrese ili profila, šalju se uznemirujuće poruke ili se ostavljaju na blogu, četu, forumu ili profilu drugih osoba)

Oblici digitalnog nasilja

- Postavljanje uznemirujućih, uvredljivih ili pretećih poruka, slika ili video-snimaka na tuđe profile ili deljenje tog materijala;
- Snimanje i distribucija slika, poruka i materijala seksualnog sadržaja;
- Uznemiravanje telefonskim pozivima;
- Lažno predstavljanje, korišćenje tuđeg identiteta, kreiranje profila na društvenim mrežama na tuđe ime;
- Nedozvoljeno saopštavanje tuđih privatnih informacija, objavljivanje lažnih optužbi ili glasina o drugoj osobi na profilima društvenih mreža, blogovima itd;
- Promena ili krađa lozinki;
- Slanje virusa;
- Ismevanje u onlajn pričaonicama i na internet forumima, neprimereno komentarisanje tuđih slika, poruka na profilima, blogovima;
- Ignorisanje, isključivanje (npr. iz grupa na socijalnim mrežama),
- Podsticanje mržnje (po različitim osnovama) i dr.

Razlika između klasičnog i digitalnog nasilja

1. Digitalno nasilje odlikuje visok stepen anonimnosti nasilne osobe ili grupe. (lažna imena, br. telefona, profili...) – „Kukavički oblik vršnjačkog nasilja“
2. Stalna dostupnost žrtve - Osobe koje koriste internet mogu biti izložene digitalnom nasilju u bilo koje vreme (tokom 24 sata, sedam dana u nedelji) i na bilo kom mestu.
3. U digitalno nasilje može biti uključen (svojom ili tuđom voljom) veliki broj osoba. Informacije se šire velikom brzinom, („kačenjem“, „lajkovanjem“, „šerovanjem“, ili „retvitovanjem“) Kada se jednom postave na internet, zlonamerne informacije teško je uništiti i mogu se, po potrebi, ponovo zloupotrebiti.

Danas se digitalno nasilje najčešće vrši putem:

- Socijalnih mreža i platformi za deljenje video sadržaja (npr. Facebook, Google+, My Space, Twitter, Ask.fm, Omegle, YouTube, Instagram, Flickr, Snapchat i dr.);
- SMS poruka i telefonskih poziva;
- Imejlova;
- Instant poruka (IMs – instant messages) i tekstualnih poruka (npr. WhatsApp, Skype, Viber i dr.);
- Slikovnih poruka i video materijala;
- Pričaonica ili „soba za četovanje” (eng. chat rooms);
- Blogova, foruma;
- Onlajn video-igara.

Znaci izloženosti digitalnom nasilju

- Pokazuje uznemirenost tokom ili nakon korišćenja interneta;
- Neočekivano menja svoje navike u vezi sa korišćenjem digitalnih oruđa, postaje opreznija i primenjuje dodatne mere zaštite;
- Izbegava druženja sa vršnjacima, deluje odsutno, neraspoložena je, nesigurna i razdražljiva;
- Nije motivisana za učenje, ima probleme sa koncentracijom, postiže lošiji uspeh u školi;
- Izbegava školu, učestalo izostaje iz škole, jer je ne opaža kao bezbedno mesto;
- Koristi različite štetne supstance (alkohol, droga);
- Ima različite psihosomatske simptome (glavobolja, mucanje, noćno mokrenje, bolovi u stomaku, naglo mršavljenje ili gojenje, noćne more, samoubilačke misli i dr.).

Rodne razlike u izlaganju rizicima na internetu

41%

21%

52%

U poslednjih godinu dana
bar jednom vršili/e
digitalno nasilje

Uživo se sreli/e sa
osobama koje su
upoznali/e preko
interneta

Posećivali/e one sajtove
koje bi im roditelji branili
da posećuju

26%

9%

20%

Nivoi elektronskog i seksualnog nasilja i aktivnosti

1.NIVO

Uznemiravajuće pozivanje, slanje uznemiravajućih poruka (SMS, MMS).

Oblici seksualnog nasilja i zlostavljanja su, naročito, neumesno, sa seksualnom porukom: dobacivanje, psovanje, lascivni komentari, širenje priča, etiketiranje, seksualno nedvosmislena gestikulacija.

Aktivnosti preduzima samostalno odeljenjski starešina, nastavnik/ca, u saradnji sa roditeljem, da bi se pojačao vaspitni rad sa vaspitnom grupom, odeljenjskom zajednicom, grupom učenika/ca i individualno.

2.NIVO

Oglašavanje, snimanje i slanje video-snimaka, zloupotreba blogova, foruma i razgovora na četetu, snimanje pojedinaca/ki protiv njihove volje, snimanje kamerom nasilnih scena, distribuiranje snimaka i fotografija.

Seksualno dodirivanje, pokazivanje pornografskog materijala, pokazivanje intimnih delova tela, svlačenje.

Aktivnosti preduzima odeljenjski starešina u saradnji sa pedagogom/škinjom, psihologom/škinjom, timom za zaštitu od nasilja i direktorom/kom, uz obavezno učešće roditelja, da bi se pojačao vaspitni rad.

Ukoliko pojačani vaspitni rad nije delotvoran, direktor/ka pokreće vaspitno-disciplinski postupak i izriče meru, u skladu sa Zakonom.

3.NIVO

Snimanje nasilnih scena, distribuiranje snimaka i fotografija, dečija pornografija

Zavođenje od strane odraslih, podvođenje, zloupotreba položaja, navođenje, iznuđivanje i prinuda na seksualni čin, silovanje, incest.

Aktivnosti preduzima direktor/ka s timom za zaštitu od nasilja, uz obavezno angažovanje roditelja i nadležnih organa, organizacija i službi (centar za socijalni rad, zdravstvena služba, policija i druge organizacije i službe)

Prevenција digitalnog nasilja

- Razvijanje digitalne pismenosti mladih i odraslih s ciljem da se unaprede njihove veštine primene tehničkih mera zaštite, da se razvije svest o rizicima

- Sticanje socijalnih veština, odnosno veština nenasilne komunikacije i u realnom i u digitalnom okruženju

Nije dobro pisati velikim slovima, to se smatra vikanjem.

Ne šalji velike količine podataka ljudima koji ih od vas nisu zatražili.

Ako se želimo našaliti koristimo "smajlice" kako bi nas ljudi lakše shvatili.

Nikad nemoj vrijeđati zbog nacionalne, rasne ili vjerske pripadnosti.

Poruke pišite u prijateljskom tonu.

Nikad ne psuj i ne vrijeđaj osobe s kojima komuniciraš putem chata, Facebooka..

Nikad, ali nikad se ne predstavljaš kao netko drugi!

Slanje lanaca sreće i poruka koje obećavaju laku i brzu zaradu nije pristojno.

Poštuj vlasnička prava.

Internet bonton

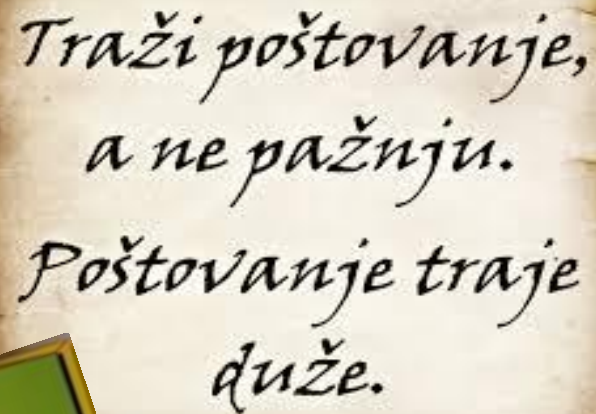
Linkovi za prijavu nasilja za određene društvene mreže

	Пријава насиља https://help.instagram.com/165828726894770/
	Пријава насиља https://support.snapchat.com/ca/abuse
	Пријава насиља http://safety.ask.fm/safety-tools/
	Пријава насиља https://support.twitter.com/articles/15789
	Пријава насиља https://support.skype.com/en/faq/FA10001/how-do-i-report-abuse-by-someone-in-skype?frompage=search&q=report+abuse&fromSearchFirstPage=false
	Пријава насиља https://youtube.com/yt/policyandsafety/en-GB/reporting.html
	Пријава насиља http://www.childnet.com/resources/how-to-make-a-report/Facebook/

PORUKA

Ne čini drugima što ne želiš
tebi da se čini.

*Traži poštovanje,
a ne pažnju.
Poštovanje traje
duže.*

Prijatelj je neko ko
daje smisao tvom
životu

Jedini način da imaš prijatelja
je da budeš prijatelj.

**STOP
BULLYING**

HVALA NA PAŽNJI